

BOL U PRAKSI LIJEČNIKA OPĆE MEDICINE - POGLEDI I LIJEČENJE

U liječničkoj praksi bol ima važnu ulogu, predstavljajući ujedno i simptom i samu bolest. Pojavljuje se kao nagla, kratkotrajna i spora, dugotrajna. Kako se pokazalo da terapiju bolova bolesnici često provode u bolnici (postoperativno, kod neoplazmi i sl.) liječnik opće prakse često ne može na odgovarajući način liječiti bol.

Zbog razvoja u proizvodnji lijekova olakšano je propisivanje analgetika pa se bolesnicima kod kojih se radi o dugotrajnim jakim bolovima može pokušati te bolove ublažiti i slabije aktivnim lijekovima.

U praksi ne susrećemo samo bolesnike s jakim kroničnim bolovima. Većina ih je s lakšim do srednje bolnim stanjima koja omogućuju i druge načine liječenja osim medikamentnih, ali su slabije korišteni.

Za razumijevanje boli važno je bol lokalizirati, utvrditi intenzitet i širenje boli. Najčešće su lokalizacije boli u sustavu organa za pokretanje. Intenzitet i širenje boli lako se preklapaju pa kronična blaža bol lagano prelazi u jaku akutnu.

Akutna bol izaziva burnu reakciju u bolesnika koji očekuju brzu i adekvatnu analgeziju. Međutim svaka takva naglo nastala akutna bol mora biti dijagnostički obrađena s ciljem da se ne liječi samo simptomatski nego etiološki. Manje dramatične su akutne boli slabijeg intenziteta, ali i one zahtijevaju isti pristup.

Kronične boli su često znakovi upozorenja organizma o mogućnosti razvoja trajnih oštećenja pojedinih organa a povremeno se mogu javiti i vrlo jake boli koje nije moguće uzročno liječiti. Samo podnošenje tih boli ovisi o osobnom doživljaju boli. Opasno je zanemariti mogućnost preklapanja boli i ne vidjeti razvoj novih tegoba koje su prikrivene već ranije prisutnom boli. Zbog toga je nužno potrebna suradnja liječnika opće medicine, fizioterapeuta i ortopeda jer se time takve mogućnosti umanjuju, to jest ako je potrebno omogućuje se pravodobno etiološko liječenje. Mogućnosti terapije boli variraju ovisno o širini liječnikove spoznaje i pozitivnog bolesnikova odgovora.

Kao mogućnost se navode: fizikalni postupci - toplina, hladnoća, mikrovalovi, psihološki tretman bolesnika; medikamentna terapija, mjere sprječavanja boli pravilnom procjenom i određivanjem uzroka boli; specijalni tretmani - TENS, blokade u pleksuse živaca; alternativne metode - akupunktura, hipnoza; aktivno-pasivne mjere - medicinska gimnastika, masaža, kiropraktika. Bitne su kontrole bolesnika i kod ambulantnog i kod bolničkog tretmana boli.

Kod akutnih bolova bolesnikov odgovor je bolji. Zbog bržeg uklanjanja bolova bolesnik sam prekida terapiju kad bolovi nestanu, no kod kroničnih bolova nužno je kombinirati razne metode radi uklanjanja boli i poboljšanja bolesnikove kvalitete življenja.

(Joist T i sur: Schmerz in der allgemeinärztlichen Praxis - Aspekte der Behandlung. Krankengymnastik 1996; 1:6-8.)

Dr. Sanja Sarta